

HAGÅKERSGATAN - HÄRADSGATAN

Rekommendationer för fastigheter i kulturmiljö

Arkitektoniska och kulturhistoriska värden

Området runt Hagåkersgatan och Häradsgatan är utpekad som kulturhistoriskt intressant i Mölndals stads kulturmiljöprogram. Bebyggelsen speglar 1950-talets arkitektur och planeringsideal. Målet var att skapa bra bostäder åt hela befolkningen - det svenska folkhemmet skulle byggas. Genom att sprida kunskap om kulturvärdena i området vill vi ge dig som boende och fastighetsägare förutsättningar att hantera dessa värden.

*"Folkhemmets
bostadsbebyggelse"*

En gemensam gestaltningsidé

Kvarteren är individuellt utformade men hålls samman av skalan, materialen och den övergripande strukturen med öppna gröna gårdar som ger luft och ljus.

Byggnadsvolymerna är enkla men har en variation i fasader och detaljer. Karaktäristiskt för byggnaderna är användningen av puts och tegel.

Omsorgsfullt utformade detaljer

Området präglas av hög kvalitet på material och hantverk i allt från skorstenar till balkonger och entrépartier.

Entréerna betonas med naturstensdetaljer och dörrar av ädelträ - ibland med etsat glas. Även trapphusen är byggda i gedigna material som marmor. Balkongerna har fronter i smidesjärn och sinuskorrugerad plåt.

Lokala butikscentra

En del i 1950-talets planeringsideal var att placera små lokala centra med butiker och verksamheter på några ställen i bostadsområdena. Områdena delades in i mindre grannskap som skulle ha närhet till lokal service.

De småskaliga verksamhetslokalerna som finns kvar är viktiga att värna.

Ta hand om ditt hus så att karaktären bevaras

Området kring Hagåkersgatan och Häradsgratan är ett fint exempel på 1950-talets bostadsbyggande. Karaktären har i stort bevarats genom att husen har underhållits varsamt genom åren och det är viktigt att de även i fortsättningen värnas både när det gäller material, utformning och färgsättning.

Tegel och puts

Ett karaktärsdrag för området är fasadmaterialet med en variation av tegel eller puts. Ibland kombineras materialen på samma fasad.

Om skadat tegel behöver ersättas är det viktigt att välja tegelstenar i samma dimensioner och i samma kulörton som de ursprungliga. Även omputsning ska göras lika ursprungligt utförande.

Färgsättning

Fasaderna i området är i rött eller gult tegel eller putsade i varma harmoniserande färger. Fönstren är vita eller bruna. Balkongfronternas färg samspelar med fasadens färg.

Fönster och dörrar

Behåll ursprungliga fönsterplaceringar och fönstertyper. Inom området finns en variation av perspektivfönster och fönster med 2-3 luftr. Gemensamt för fönster från byggnadstiden är smala bågar och karmar av trä.

Entrédörrarna av ädelträ och glas visar på stor omsorg om kvalitét i detaljerna. Underhåll och behåll ursprungliga dörrar och garageportar. Om de måste bytas går det att beställa nya i samma utförande.

Välarbetade entrépartier med mönstermurad tegel eller natursten.

Tidstypiskt staket av järn.

Asymmetriskt entréparti.

Entrépartier med dörrar av trä och glas.

Balkonger

Balkongerna är en del av det arkitektoniska uttrycket. Typiskt för byggnadstiden är fronter med sinuskorrugerad plåt som ibland är genombruten med smidesdetaljer. Räckena var i smidesjärn med nätta dimensioner.

Balkongerna är individuellt utformade för de olika byggnaderna. Det är viktigt att deras ursprungliga kvalitéer bevaras eller återskapas. Utskjutande balkonger ger ett luftigt intryck och är helt olämpliga att glasa in.

Gårdarna

De öppna gröna gårdarna är en viktig del i områdets karaktär och en stor kvalitét i boendemiljö. Behåll grönskan med gemensamma gräsmattor, träd och buskar. Undvik hårdgjorda ytor och ytterligare parkeringar på gårdarna.

Komplementbyggnader

Det är viktigt att tillägg som t ex miljöhus smälter in och tar hänsyn till befintlig bebyggelse när det gäller placering och utformning. Utgå från områdets material och färger eller gör grönskande fasader med t ex spaljéer. Behåll gårdarnas öppenhet.

Öppna gröna gårdar.

Individuellt utformade balkonger med sinuskorrugerad plåt.

Så här säger lagen om underhåll, varsamhet och förvanskning

Byggnader, bebyggelseområden och allmänna platser som anses vara särskilt värda att bevara har ett förstärkt skydd, dessa får inte **förvanskas**. En byggnad eller bebyggelsemiljö kan vara särskilt värdefull om den belyser tidigare stadsbyggnadsideal och arkitektoniska ideal eller om den tydliggör samhällsutvecklingen.

Vid **underhåll** av en byggnad ska hänsyn tas till såväl byggnadens som områdets kulturvärden. Kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader ska underhållas så att deras särskilda värden bevaras. Kravet innebär till exempel att materialval och färgsättning ska anpassas till byggnadens värde, karaktären på omgivningen och till lokala traditioner.

Ändringar av en byggnad ska enligt plan- och bygglagen (PBL) alltid utföras **varsamt** och hänsyn ska tas till byggnadens karaktärsdrag. Byggnadens karaktärsdrag kan vara sådant som byggnadsmaterial, takutformning, färgsättning och byggnadens samspel med omgivningen. Originalets utseende är viktigt, men också vilken teknik och vilket material som har använts. Kravet på varsamhet gäller inte enbart enskilda byggnader utan även hela bebyggelsemiljön.

Mer information

- Plan - och bygglagen (2010:900) 8 kap.13,14 och 17§§
- [www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant om - PBL/teman/kulturvärden/](http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/kulturvarden/)

Läs mer om Hagåkersgatan - Häradsgratan och andra kulturmiljöer i Mölndals stads kulturmiljöprogram. [www.molndal.se/kulturmiljö](http://www.molndal.se/kulturmiljo)

